

o zaopatrzenie rentowe nie starali się a mają po temu warunki, mogą wnosić odpowiednie podania do końca

1930 roku. Podania należy składać do Izby Skarbowej w Krakowie od dnia 1 lipca 1929.

Wiadomości Gospodarskie.

Wysadzanie szos drzewami morwowemi.

Ubiegłego lata p. Minister Spraw Wewn. Składkowski wystosował okólnik w sprawie zadrzewiania dróg w całej Polsce, wskazując na doniosłe znaczenie, jakie może mieć dla rozwoju jedwabnictwa w Polsce wysadzanie szos drzewami morwowemi. Drzewa te nie wymagają specjalnej hodowli. Tanim kosztem każda gmina mogłaby drogą zasadzania morw przyczynić się do rozwoju jedwabnictwa, które na drzewach morwowych składają jajeczka. W porze jesiennej zasadzono takich drzew dość mało. Wobec tego polecono władzy administracyjnej przypomnieć samorządom gminnym o okólniku i pobudzić te gminy do zasadzania tych drzew na wiosnę.

Jak można poznać gruźlicę u bydła.

U bydła gruźlica występuje w formie otwartej i ukrytej. Bydło rogate wzbudza podejrzenie o gruźlicę otwartą, jeżeli dają się zauważyć następujące objawy: a) pokaszliwanie, nie wywołane zewnętrznymi przyczynami; b) twarde, niebolesne guzy, albo obrzęki jednej lub kilku ćwiartek wymienia; c) wzmożony lub nieregularny popęd płciowy, niepłodność, nieznaczny śluzowo-ropny, lub czysto-ropny, nie cuchnący wypływ z pochwy, przy jednoczesnym obrzmieniu gruczołów biodrowych; d) przewlekłe rozwolnienie przy złym stanie odżywiania i przy braku innych przyczyn rozwolnienia, jak pasza rozwalniająca.

Bydło rogate należy uznać za podejrzaną w wysokim stopniu o gruźlicę otwartą, jeżeli oprócz zmian podanych wyżej, zostaną stwierdzone następujące odmiany, odnośnie do pozycji:

a) (gruźlica płuc): rżenie, napady przytłumionego, bezdźwięcznego kaszlu, powtarzające się wzdęcia przy złym stanie odżywiania; b) (gruźlica wymienia): przy ogólnym wychudzeniu wyczuwamy twarde, wyraźnie odgraniczone guziki w powiększonych gruczołach chłonnych nadwymieniowych; c) (gruźlica macicy): stwardnienie rogów macicznych lub jajowodów, albo twarde, wyraźnie odgraniczone guziki w gruczołach chłonnych biodrowych; d) (gruźlica jelit): przewlekłe rozwolnienie, znaczne wychudzenie i wyraźne odgraniczone guziki w gruczołach chłonnych kreskowych.

Dokładnie gruźlicę otwartą stwierdzić można tylko w laboratorjach.

Określenie gruźlicy jest trudne i może być dokonane tylko przez specjalistę, to jest przez lekarza weterynaryjnego.

Gruda.

Leczenie gruzy jest rozmaite, zależnie od rodzaju i stopnia rozwoju schorzenia. W każdym razie wczesne leczenie i częste zmienianie opatrunków prowadzi najprędzej do celu. Wody, wodnych rozczyńców i mydła należy unikać. Przystępując do leczenia przedewszystkiem włosy dookoła schorzałych miejsc należy krótko przystrzyc. Następnie skórę dokładnie oczyścić spirytusowym rozczyńcem. Aby spowodować jak najprędze osuszenie (gruda wilgotna) używa się smarowania jodgliceryną (1 część jodiny na 4 części gliceryny), proszki jak dermatol, jodoform, kwas borowy lub maści w skład której wchodzi wyżej wymienione środki.

Po zasypaniu lub zasmarowaniu strupików, bandażuje się schorzałe miejsca merłą. Koń winien stać na suchej ściółce.

Jajka o mocnej skorupce.

Na wystawie w Syrakuzie, w Ameryce wielki podziw wzbudzały jajka o mocnej skorupce. Tłumy, które zwiedzały wystawę były przekonane, że to nie są prawdziwe jajka i powszechnie tak mówiono, aż wystawcy zmuszeni byli wywiesić napis: „oto jest prawdziwe jajko kurze i nie gotowane na twardo“. Jajko o mocnej skorupce jest znacznie wytrzymalsze, jest odpowiedniejsze do dalszych przesyłek. Do udoskonalenia skorupki można doprowadzić przez odpowiednie karmienie kur, wszelkimi wapniakami, mączką kostną, skorupkami ostryg, olejem z wątroby sztokfisa i t. d. Naturalnie pociąga to za sobą znaczne koszty. Co się tyczy strony praktycznej i strat jakie się ponosi przez jajko o miękiej skorupce, to sprawozdania urzędowe wykazują, że 13 milionów jaj, przeważnie wiosennej produkcji, psuje się w zimowych składach jedynie tylko przez cienkość skorupki, albo przez najmniejsze, ledwo dostrzegalne pęknięcie. Raz skorupka nadpęknięta, choćby to dla oka niewidoczne było, różne zarazki gnilne do środka przepuszcza i psuje zawartość. Natura zaopatrzyła jaja w delikatną galaretowatą ochronę, która nienaruszona, chroni je od zepsucia. W jajkach pierwszorzędного gatunku skorupka winna być twarda i dawać czysty dźwięk.

Ceny targowe.

Z targu na konie. Na ostatni targ koński w dniu 23 bm. spędzono ogółem 198 koni. Za konie pojazdowe lekkie płacono od 350 do 800 zł, za konie pociągowe lekkie płacono od 300 do 350 zł, za konie rzeźne od 80 do 150 złotych.

Ziemiopłody. Giełda zbożowa: żyto 35—35 50, pszenica 50—50 50, jęczmień browarny 36—36 25, jęczmień na kaszę 33 50—34 50, owies jednolity 36—36 50, groch Wiktorja 69—82, groch polny 47—54, koniczyzna czerwona 18—230, koniczyzna biała 240—300, seradela 60—68, tubin niebieski 26—27 50, mąka pszen 73—74, mąka żytnia 50—52, otręby żytnie 24 50—25, otręby pszenne średnie 28—28 50, otręby pszenne grube 30—31, kuchy lniane 49—49 50, kuchy rzepakowe 36—37, wyka 33—35, paluszka 43 50—45 50. Obroty małe.

Ceny bydła i świń. Za 1 kg żywej wagi płacono: buhaje 1 22—1 70, woły 1 32—1 90, krowy 0 72—1 70, jałownik 0 79—1 80, cielęta 1 20—2—, nierogacizna żywej wagi 2 55—2 80.

Ceny skór. Skóry wołowe 2— zł, skóry krowie 1 80 zł, skóry jałówek 2— zł, skóry cielęce 13—14 zł sztuka.

Ceny nabiału i ziemiopłodów. Mleko zbierane 1 litr 0 30—0 5, mleko niezbiierane 1 litr 0 45—0 50, śmietanka słodka 1 litr 0 65—0 70, śmietanka kwaśna 1 litr 1 60—2 20. Masło zwyczajne 1 kg 6 00—6 20, masło deserowe 1 kg 7 30—7 60, ser krowi 1 kg 1 30—1 40, jaja kopa 8 20—9—, jsja sztuka 0 14—0 14, kury sztuka 5 00—10 0, indyk 24 00—26 0, gęsi 8 00—12 00, ziemniaki 1 kg 0 18—0 20, buraki 1 kg 0 18—0 20, marchew 1 kg 0 35—0 45, cebula 1 kg 0 80—1 0, seler 1 kg 0 90—1 00, pietruszka 1 kg 0 70—0 90.

Giełda pieniężna. Marki niem. za 100 211 60 zł, guldeny gdańskie za 100 176— zł, floreny holenderskie za 100 30 7 10 zł, franki szwajcarskie za 100 171 22 zł, franki franc. za 100 34 76 zł, liry włoskie za 100 46 58 zł, szylingi austriackie 124 95 zł, 1 dolar amerykański 8 90 zł, 1 funt angielski 43 17 zł.

Co piszą inni?

Położenie chłopów.

W „Gazecie Warszawskiej“ (3. IV. 1929 r.) ukazał się artykuł ilustrujący położenie chłopów małorolnych i bezrolnych. W artykule tym czytamy:

„Rozdrobnienie ziemi w Polsce jest tak wielkie, że zaledwie co trzeci rolnik ma ziemi tyle, aby z niej mógł żyć. Na każdych trzech — dwu (z 3,700 000 gospodarstw rolnych — 2,700 000 gospodarstw mają obszar poniżej 5 hektarów) musi szukać dodatkowego zajęcia i zarobku poza swoim własnym warsztatem rolnym. Na każdych trzech rolników dwu dokupić musi pewną ilość żywności. Nic dziwnego więc, że nawet rok w rolnictwie dobry nie może dać aż takich wyników, aby wszyscy zaspokoili głód.

Wieś polska jest przeludniona. W ciągu 10 lat ostatnich przybyło nam około 4 milionów ludzi, a z nich conajmniej 70 proc. pozostało na wsi. Z blisko miliona głów, wędrujących z ziem polskich przed wojną za morze lub do Saksonji, prawie 90 proc. musi dziś pozostać na miejscu w kraju. Cała emigracja roczna z Polski, wynosi około 150 000 osób. Ci, którzy zostali z musu w kraju, nie stworzyli nowych warsztatów, a zerując jak tragiczny pasożyt na warsztatach dotychczasowych. Za słabi są finansowo, by ostać się na własnych nogach i dojść do zaspokojenia swych i rodziny potrzeb o własnych siłach.

Tymczasem w wysoka zapowiadają swą pańnię o tej wielkiej biedocie w formie coraz to nowych podatków państwowych, samorządowych i społecznych.